

Dosarul nr. 3r-230/2020

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Toderaș, D. Pușca, E. Bejenaru)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Constantin Caprița împotriva Comisiei de Experți în determinarea gradului de dizabilitate, intervenienți accesorii Avocatul Poporului și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind anularea deciziei și obligarea transmiterii contestației spre examinare,

împotriva încheierii din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul declarat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost declarat inadmisibil, din motiv că apelul a fost depus de o persoană neîmputernicită,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2019 Constantin Caprița a înaintat acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Comisiei de Experți în determinarea gradului de dizabilitate, intervenient accesoriu Avocatul Poporului, solicitând anularea deciziei nr. 2 din 30 ianuarie 2019 cu privire la examinarea contestației nr.9/166 din 30 ianuarie 2019 depusă de Caprița Constantin și transmiterea contestației Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale pentru examinarea acesteia.

Prin încheierea din 21 mai 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost încetat procesul în cauza de contencios administrativ intentat la cererea lui Constantin Caprița, din motiv că actul contestat nu constituie un act administrativ, și nu urmează a fi examinată în ordinea contenciosului administrativ.

Prin decizia din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost anulată încheierea din 21 mai 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, prin care s-a încetat procesul, fiind remisă cauza în aceeași instanță, în același complet pentru examinare în fond.

Prin hotărârea din 09 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă acțiunea, s-a anulat decizia Comisiei de Experți în Determinarea Gradului de

Dizabilitate nr. 2 din 30 ianuarie 2019 cu privire la examinarea contestației nr.9/166 din 30 ianuarie 2019 depusă de Caprița Constantin, cu obligarea Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să examineze contestația nr. 9/166 din 30 ianuarie 2019 depusă de Caprița Constantin.

La 09 ianuarie 2020 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond.

La 12 februarie 2020 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a fost notificat de către Curtea de Apel Bălți să înlăture neajunsurile stabilite la depunerea cererii de apel, fiind acordat un termen de 5 zile lucrătoare de la recepționarea notificării (f.d. 232, vol.I).

La 13 februarie 2020 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a recepționat notificarea instanței de apel, fapt confirmat prin extrasele de pe poșta electronică (f.d. 233, 234, vol.I).

La 18 februarie 2020 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a prezentat cererea de apel cu înlăturarea neajunsurilor indicate în notificare (f.d. 1-7, vol.II).

Prin încheierea din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, apelul declarat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva hotărârii din 09 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost declarat inadmisibil, pe motiv că apelul a fost depus de o persoană neîmputernicită (f.d. 110-116, vol.II).

La 25 august 2020 Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale au declarat recurs împotriva încheierii din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii, emiterea unei încheieri noi prin care cerințele lui Caprița Constantin să fie respinse.

În motivarea recursului a indicat că Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu se regăsește în cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă ca instituție subordonată acesteia, însă conform Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 1112 din 03 octombrie 2018, cap.III pct.9 „atribuțiile secretariatului Comisiei de litigii” subpct. 9, prevede că, secretariatul Comisiei de litigii asigură reprezentarea intereselor Comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în instanțele de judecată, în cazurile când se examinează contestațiile cetățenilor privind dezacordul cu deciziile Comisiei de litigii și deciziile Consiliului Național pentru determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (Serviciilor de control, Echipelor din cadrul Serviciului pentru determinarea gradului de dizabilitate), inclusiv întocmesc și semnează referințele în acest sens. Totodată prin Ordinul respectiv este aprobat și Secretariatul Comisiei de litigii, printre care fac parte ca secretar al Comisiei de litigii Rodica Ciobanu.

Din aceste considerente consideră încheierea instanței de apel nefondată și ilegală, care urmează a fi casată, or Rodica Ciobanu deținea împuternicirile necesare pentru depunerea cererii de apel.

La 05 octombrie 2020 Constantin Caprița a depus referință la cererea de recurs, solicitând să fie respins recursul din 25 august 2020 formulat de către Stela Pînzari,

având în vedere că soluția Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020 a fost determinată de supremația dreptului, garanțiile procesului echitabil, jurisprudența CtEDO și lege, în temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

La 12 octombrie 2020 Avocatul Poporului Mihail Cotorobai a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea cererii de recurs. A menționat că desconsiderarea criteriilor de admisibilitate de către autorii cererii de apel nu reprezintă o eroare judiciară. Omisiunile procesuale, admise de autorii cererii de apel, nu sunt imputabile autorității judecătorești. Soluția pronunțată de Curtea de Apel Bălți este legală și compatibilă cu garanțiile procesului echitabil, degajate de art. 6 CEDO.

Examinând recursul depus de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Articolul 242 din Codul administrativ stipulează că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Colegiul reține că, în condițiile speței, încheierea Curții de Apel Bălți împotriva căreia este îndreptată calea de atac datează cu 30 iunie 2020 (f.d. 110-116, vol.II).

Conform avizului de recepție a corespondenței DS3118582364AS și DS3118582365AS, încheierea din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost notificată prin poștă Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și respectiv Comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale la 07 august 2020 (f.d. 120, 122, vol.II).

Conform art. 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil.

Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, art. 261 din Codul civil (art. 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Potrivit art. 265 din Codul civil (art. 389 în redacția actuală a Codului civil), dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sâmbătă sau o zi care, în conformitate

cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Coroborând normele legale precitate, Colegiul concluzionează că, în condițiile speței, termenul de procedură de 15 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca în ordine de recurs încheierea din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți a început să curgă din ziua imediat următoare datei notificării actului judecătoresc de dispoziție – 08 august 2020, iar data limită de depunere a recursului fiind ziua de 22 august 2020, ora 24.00.

Aici, instanța de recurs va menționa faptul, că deși 22 august 2020 este zi de sâmbătă, însă potrivit Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 656 din 17.12.2019, cu privire la transferul unor zile de odihnă în anul 2020, ziua de 22 august 2020 a fost declarată zi lucrătoare.

Ignorând prevederile legale ce guvernează procedura de exercitare a căii de atac în ordine de recurs în secțiunea I, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale au expediat prin poșta electronică recursul împotriva încheierii din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, abia la 25 august 2020, deși termenul limită a fost ziua de 22 august 2020 (f.d. 123, 124-127, vol.II).

Studiind cererea de recurs, Colegiul constată că Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu au invocat niciun motiv plauzibil, care ar justifica imposibilitatea sa de a face uz în interiorul termenului legal de dreptul procedural de a contesta actul judecătoresc de dispoziție emis de Curtea de Apel Bălți la 30 iunie 2020.

Respectiv, depunând recursul la 25 august 2020, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale au omis termenul legal de declarare a recursului, deși trebuia să dea dovadă de diligență și un rol activ față de cauza de contencios administrativ în care sunt implicați.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ, nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să protejeze eventualii pârâți de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la

elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs conchide că, la depunerea recursului împotriva încheierii din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu au respectat prevederile art. 242 din Codul administrativ.

Din considerentele menționate și având în vedere că Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu au respectat prevederile art. 242 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va declara inadmisibil recursul depus de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva încheierii din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Conform art. 195, 230 și 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se declară inadmisibil recursul depus de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împotriva încheierii din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Caprița împotriva Comisiei de Experti în determinarea gradului de dizabilitate, intervenient accesoriu Avocatul Poporului și Comisia de litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind anularea deciziei și obligarea transiterii contestației spre examinare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh